

Eigen regie, een basisbehoefte van ieder mens

Eigen regie is een basisbehoefte. Dat merk je pas goed als je afhankelijk wordt van anderen. Als je voor korte of langere tijd hulp en ondersteuning nodig hebt, ben je vaak afhankelijk van de mogelijkheden en overtuigingen van andere mensen of organisaties. Deze afhankelijkheid van anderen beïnvloedt je gevoel voor eigenwaarde, vooral als die afhankelijkheid lang duurt. (citaat boek blz. 11)

Wat staat hierover genoemd op de website:

We hebben een boek geschreven ter ondersteuning van het bespreekbaar maken van eigen regie. Het boek Eigen regie als basis is geschreven voor beleidsmakers en iedereen die wil weten wat Eigen Regie precies is en wat je moet doen om het in beleid op te nemen.

Wat kunt u vinden in het boek:

Verduidelijking van begrippen

Het boek biedt inzicht in het belang om eigen regie te onderscheiden van begrippen als zelfredzaamheid, eigen kracht. Dit verschil is belangrijk. Doe je dat niet, dan loop je het risico dat precies het tegenovergestelde gebeurt van wat je wilt bereiken.

Heel veel voorbeelden

Ervaringsverhalen van mensen waarbij eigen regie in de knel komt, en ook voorbeelden hoe je ruimte kunt geven aan eigen regie.

Juridisch perspectief

Jenny Goldschmidt is professor-emeritus Rechten van de Mens. Ze schreef een bijdrage waarin ze eigen regie benadert vanuit juridisch perspectief. Eigen regie is een basisrecht dat vastgelegd is in het VN-verdrag Handicap. Ze schrijft dat eigen regie ook als uitgangspunt van beleid moet worden gebruikt.

Maatschappelijk perspectief

Als we er als samenleving in slagen om eigen regie te zien, waarderen en te respecteren, dan legt dat een stevige basis voor een inclusieve hartelijke samenleving.

Hoe zit het met je eigen regie als je ondersteuning krijgt?

Als je ondersteuning nodig hebt bij het invullen van je dagelijkse leven, ben je vaak afhankelijk van de mogelijkheden en overtuigingen van andere mensen of organisaties. Afhankelijkheid betekent niet dat je geen eigen keuzes kunt maken. Wat jij denkt, voelt, wilt en wat voor jou kwaliteit van leven is, kun je alleen zelf bepalen. Dat zal ook altijd het uitgangspunt moeten zijn van de ondersteuning die je krijgt. Ook als je het moeilijk vindt te communiceren hoe jij graag wilt leven. Eigen regie hoeft niet alleen te gaan over grote keuzes in je leven het kan ook over hele kleine dagelijkse dingen gaan.

Verder kunt u vinden via de hieronder genoemde link:

- Hoe weet je op welke manier iemand eigen regie belangrijk vindt?
- Het belang van eigen regie inzien.
- Wat levert aandacht voor eigen regie op?
- Moet de gemeente rekening houden met eigen regie bij mijn ondersteuningsvraag?
- Hoe kan de gemeente rekening houden met eigen regie?

De link naar de bestelpagina van het boek Eigen regie als basis

<https://coalitievoorinclusie.nl/vn-ambassadeurs/projecten/eigen-regie-als-basis/boek-eigen-regie-als-basis/>

Coalitie voor Inclusie

geluk academie

EIGEN REGIE ALS BASIS

Een spoorboekje voor het werken met mensen in een afhankelijke situatie.
Voor beleidsmakers en medewerkers van gemeenten.

Dit is een uitgave van de **Coalitie voor Inclusie** in samenwerking met de **Geluksacademie**

geluk academie

EIGEN REGIE ALS BASIS

Een spoorboekje voor het werken met mensen in een afhankelijke situatie.

Voor beleidsmakers en medewerkers van gemeenten.

EIGEN REGIE

- een basisbehoefte van ieder mens
- een basisrecht van ieder mens
- een basis voor een inclusieve samenleving

We hopen met dit boek gemeenten aan het denken te zetten over wat eigen regie is, wat het belang van eigen regie is en op welke manier hun keuzes de eigen regie van mensen kan beïnvloeden.

We hopen ook dat men intern en extern volop het gesprek over eigen regie met elkaar aangaat.

Colofon

'Eigen regie als basis' is een uitgave van de Coalitie voor Inclusie en de Geluksacademie.

Met hartelijke dank voor input en meedenken:
Hanneke Deenen, Karin van Dijk, Petra Doelen,
Helga Dulfer, Jenny Goldschmidt, Pauline Gransier,
Nancy van den Heuvel, Trudy Jansen, Gerard Nass,
Sandra Overbeek en Carla Welier

Tekst: Ruth Deddens, Margit van Hoeve

Vormgeving: Muzus

Redactie: Buro Opaal

Druk: Pumbo.nl

ISBN: 9789464371918

September 2021

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar worden gemaakt, door middel van druk, fotokopie, scan, plaatsing op websites of op andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. De auteurs, noch de uitgever aanvaarden aansprakelijkheid voor eventuele schade door onjuistheden en of onzorgvuldigheden ten gevolge van gebruik van deze uitgave.

Inhoud

Leeswijzer	5
Voorwoord	6
Samenvatting	8

Deel A BASISKENNIS OVER EIGEN REGIE

HOOFDSTUK 1

EIGEN REGIE, EEN BASISBEHOEFTE VAN IEDER MENS	11
1.1 Afhankelijk zijn en toch jouw eigen keuzes maken	12
1.2 Begrijp jezelf, dan begrijp je de ander	12
1.3 Autonomie, competenties en verbondenheid	13
1.4 Verhalen over eigen regie van mensen met ervaring	13
1.5 Rol van professional	17
1.6 Ervaringsverhalen van professionals	17

HOOFDSTUK 2

EIGEN REGIE EN VERWANTE BEGRIPPEN	23
2.1 Wat is eigen regie?	24
2.2 Verwante begrippen	25
2.3 Waarom het nodig is de termen goed te gebruiken	27
2.4 Bezwaren tegen eigen regie	28
2.5 Ervaringsverhalen	29

HOOFDSTUK 3

EIGEN REGIE ALS BASISRECHT	33
3.1 VN-verdrag Handicap als juridische basis	34
3.2 Ervaringsverhalen	36

HOOFDSTUK 4

EIGEN REGIE ALS BASIS VOOR EEN INCLUSIEVE SAMENLEVING	39
4.1 Eigen regie draagt bij aan een inclusieve samenleving	40
4.2 Eigen regie als startpunt voor relatie met overheid	40
4.3 Ervaringsverhalen	41

HOOFDSTUK 5

CONCLUSIES & TIPS	45
5.1 Ervaringsverhalen	46

Deel B AAN DE SLAG MET EIGEN REGIE

Deel C Verder lezen

HOOFDSTUK 1

MEER OVER DEFINITIE EIGEN REGIE	65
--	----

HOOFDSTUK 2

MEER OVER AANVERWANTE BEGRIPPEN	69
--	----

HOOFDSTUK 3

MEER OVER HET KADER VAN HET VN-VERDRAG HANDICAP	73
--	----

HOOFDSTUK 4

MEER OVER KIJK OP SAMENLEVING EN EIGEN REGIE	79
4.1 Kijk op het hebben van een beperking	80
4.2 Inwoner, overheid en eigen regie	83

Leeswijzer

Dit boek is in drie delen ingedeeld: deel A, B en C.

- In deel A staat de basistekst over 'eigen regie'.
- In deel B geven we een methodiek hoe je het gesprek op gang kunt brengen over eigen regie. Dit is ontwikkeld door MUZUS - Sociale Innovatie Studio, in samenwerking met de Coalitie voor Inclusie. Eigen regie is je eigen trein kunnen besturen. Wat is jouw bestemming? Wat helpt jou om je eigen spoor te volgen? En wat zijn jouw hindernissen op je spoor?
- In het deel C kan je, als je dat wilt, je verder verdiepen in de achtergrond.

Elk hoofdstuk heeft een eigen kleur die je in de inhoudsopgave terug kunt vinden. In de tekst komt het woord 'professional' voor. Hiermee bedoelen we niet alleen zorgprofessionals, maar iedereen die vanwege zijn beroep raakvlakken heeft met mensen met een ondersteuningsvraag. In hoofdstuk 1.2 is een aantal ervaringsverhalen beschreven van mensen die eigen regie over hun leven willen. De titels van de ervaringsverhalen zijn geschreven vanuit ik' perspectief. Daar hebben we voor gekozen om aan te duiden dat het om een basisbehoefte gaat. Verder staan door het boek heen nog meer ervaringsverhalen die duidelijk maken waarom eigen regie een basisbehoefte is.

IK MAG ER ZIJN

Iedereen heeft er behoefte aan om gezien te worden. Om er te mogen zijn. Dat kan niet zonder ruimte om jezelf te laten zien en horen. Als er over je gesproken wordt in plaats van met je gesproken wordt, word je ten diepste niet gezien

en gehoord. Dat geldt niet alleen voor gesprekken rond individuele begeleiding. Ook als het gaat om het maken van beleid dat ons raakt is het belangrijk dat het gesprek met de mensen met een beperking wordt gevoerd.

KEES

Ik heb een gesprek met het sociaal wijkteam. Mijn zus is aanwezig als mentor. Maar ik krijg zelf bijna geen kans iets te zeggen. Het gesprek gaat te snel voor me. Het gaat over mijn hoofd heen, tussen mijn zus en mijn begeleiders. Ze spreken me niet direct aan met 'jij' maar hebben het samen over 'hij'. Ik ben eigenlijk heel boos, maar vind het moeilijk daar woorden aan te geven. Dus zeg ik maar niks.

KATO

Ik heb mijn indicatiegesprek goed met mijn vader voorbereid. Niet alleen inhoudelijk, maar ook hoe we het gesprek kunnen voeren. We hebben afgesproken dat ik het woord doe met mijn begeleider en dat mijn vader aanwezig is. Als ik het niet weet, vraag ik mijn vader of hij mij kan helpen. We hebben afgesproken dat mijn vader een halve meter schuin achter mij gaat zitten. Dan is het logisch dat ik het gesprek voer. Het gesprek vindt altijd plaats met mij. Want het gaat per slot van rekening om mij.

IK WIL ALS MENS GEZIEN EN GEWAARDEERD WORDEN

Ruimte om jezelf te laten zien is belangrijk. Maar hoe anderen jou zien, is net zo belangrijk. Namelijk als mens met kwaliteiten. En niet zozeer als iemand die verzorging nodig heeft.

GERLOF Ik heb vijf jaar geleden een hersenbloeding gehad. Daardoor ben ik erg veranderd. Vroeger was communicatie mijn kracht, als manager van een consultancy bedrijf. Nu is communicatie mijn sta-in-de-weg naar anderen. Ik kan niet meer goed uit mijn woorden komen. Ik ben slecht verstaanbaar en haal woorden door elkaar. Ik merk dat ik hierdoor niet meer serieus genomen word. Niet alleen praten mensen tegen me alsof ik een kind ben of ontwijken ze me. Als ik niet uit mijn woorden kan komen, vullen ze het alvast voor me in. Bijna niemand neemt de tijd om erachter te komen wat ik wil. Ik vind het moeilijk dat ik ineens overal een 'cliënt' ben geworden. En dat het lijkt alsof mijn leven alleen maar gaat over wat ik niet meer kan en wat voor zorg ik nodig heb. Ik ben veel meer. Ik ben nog steeds Gerlof!

KARIN Ik heb een spierziekte waardoor ik geen goede handfunctie heb, en ook geen goede longinhoud. Terwijl ik zo graag saxofoon wil spelen. Dat kan dus niet. Tenminste dat dacht ik. Ruud van der Wel heeft een muziekinstrument gemaakt waarmee ik wél saxofoon kan spelen. Nu speel ik mee in een band. Ik ben niet meer die 'gehandicapte' maar ik ben saxofonist. En ik speel soms samen met Candy Dulfet.